

Lacný obed má účet, ktorý rodič nevidí. V mnohých školách sa stále varí v kuchyniach z čias socializmu

[08.04.2026; hnonline.sk; Slovensko; Oliver Kohár]

<https://hnonline.sk/slovensko/96274401-lacny-obed-ma-ucet-ktory-rodic-nevidi-v-mnohych-skolach-sa-stale-vari-v-kuchyniach-z-cias-socializmu>

Štát síce na školské stravovanie prispieva, no jeho dotácie neraz nepokrývajú reálne náklady. Rozdiel musia dorovnávať mestá a obce.

Marcové rokovania školských odborárov s ministrom školstva Tomášom Druckerom sa nezúžili len na platy učiteľov. Otvorili aj menej nápadný, no pre bežné fungovanie škôl zásadný problém – ako zaplatiť školské jedálne.

„Problém je, že sú z veľkej časti financované z daní obyvateľov miest a obcí. Platí sa z nich prevádzka aj dodatočné náklady na mzdy,“ komentuje predseda odborárov Pavel Ondek.

Hoci štát na stravovanie detí prispieva, jeho podpora je viazaná len na potraviny, a ani tie podľa samospráv nepokrýva v plnej miere. Výdavky na chod jedální, ich prevádzku či personál tak zostávajú na mestách a obciach.

V článku sa ešte dočítate:

Príspevky musia obce zvyšovať aj o 200 percent.

Štát dáva na obed 1,40 až 2,10 eura denne.

Mzdy kuchárov sú pod minimálnou mzdou.

Jeden pracovník obslúži denne vyše 42 stravníkov.

Dostupné pre predplatiteľov

Na nedostatočné nastavenie systému upozorňujú aj samosprávy. Expertka na školstvo z Únie miest Slovenska Mária Wagingerová pre HN uviedla, že mestá sa dlhodobo zhodujú v tom, že financovanie je nastavené príliš nízko. „Takýto model je v súčasnosti len ťažko udržateľný,“ upozorňuje.

Bez doplatkov to nejde

V praxi to znamená, že bez doplatkov z obecných rozpočtov sa mnohé jedálne nezaobídu. Príkladom je aj Základná škola s materskou školou Vladimíra Mináča v Klenovci v okrese Rimavská Sobota, kde majú približne 200 stravníkov.

„Absolútne to nestačí. Niekedy ich musíme navýšiť aj o 200 percent, aby naša jedáleň dostala sumu, ktorú naozaj potrebuje,“ hovorí Viktória Lojková, ekonómka z obecného úradu v Klenovci.

Konkrétne čísla podľa nej ukazujú, aký veľký je rozdiel medzi príspevkom od štátu a skutočnými nákladmi. „Napríklad v tomto roku vyšiel príspevok na dieťa od štátu na 209 eur, ale museli sme ho

navýšiť o ďalších 88 percent, aby to pokrylo všetky výdavky, ktoré naša jedáleň v rámci rozpočtu potrebovala,“ približuje ekonómka.

Výška štátneho príspevku sa pritom odvíja od veku dieťaťa a je určená pevnou sumou na jeden obed. Pri žiakoch základných škôl ide približne o 1,40 eura na deň, pri deťoch v materských školách o 1,90 eura a pri stredoškólakoch asi o 2,10 eura.

Ak sa teda model podľa nich nezmení, nemusí sa to prejavíť len v rozpočtoch samospráv, ale aj na kvalite a dostupnosti stravovania.

Žiadajú viac peňazí

„Súčasnú dotáciu stačia len na základné fungovanie, pričom akékoľvek investície do obnovy, modernizácie alebo zvyšovania kvality stravovania sú možné len vďaka doplatkom z rozpočtov miest,“ spresňuje Wagingerová. Výsledkom je, že niektoré z nich podľa nej využívajú technologické vybavenie ešte z 80. rokov.

Zriaďovatelia preto žiadajú viacero opatrení. V prvom rade ide o zvýšenie príspevkov na dieťa tak, aby lepšie odrážali reálne náklady, pričom v niektorých prípadoch by podľa nich mali byť až dvojnásobné. Súčasne volajú po ich pravidelnej úprave podľa rastu cien a plátov pracovníkov.

Navrhujú aj vytvorenie eurofondového programu, ktorý by bol zameraný na modernizáciu vybavenia kuchýň či pravidelné monitorovanie reálnych nákladov, čo by mohlo pomôcť postupne stabilizovať situáciu.

Určitá zmena v tomto ohľade pritom prichádza. Rezort školstva plánuje ešte tento rok prehodnotiť parametre, podľa ktorých sa peniaze na žiakov prerozdeľujú.

Presun celkového financovania na štátny rozpočet však nie je na stole. Ministerstvo poukazuje na to, že nejde o súčasť samotného vzdelávacieho procesu, ale o službu, ktorú zabezpečujú samosprávy pre obyvateľov.

Pod minimálnou mzdou

Výkonná riaditeľka špecializovaného portálu Jedálne.sk Eva Feketová upozorňuje, že problém nie je len v nedostatku peňazí, ide aj o transparentnosť systému.

„Školská kuchyňa často ani nevie, aký má rozpočet na mzdy a prevádzku,“ uviedla. Bez takejto základnej informácie následne nie je možné plánovať investície, pravidelnú údržbu či revízie technológií.

Finančná motivácia zamestnancov je v takomto prostredí taktiež neriešiteľná, čo otvára ďalší problém – nedostatočné odmeňovanie pracovníkov v kuchyni.

Zamestnávateľia musia často pokrývať doplatok na minimálnu mzdu z vlastných zdrojov. „Rozdiel v odmeňovaní medzi vedúcou jedálne a kuchárkou je minimálny, medzi kuchárkou a pomocnou silou takmer nulový,“ približuje.

Napríklad pracovník jedálne zaradený do prvej platovej triedy s praxou do dvoch rokov má podľa tabuliek základný plat približne 796 eur mesačne. V druhej platovej triede ide o sumu okolo 812 eur, čo je menej ako aktuálna minimálna mzda, teda 915 eur. Rozdiel potom musia dorovnávať zamestnávateľia – v tomto prípade mestá a obce, ktoré tieto prevádzky zriaďujú.

Viac o stravovaní na školách

Dáta portálu Jedálne.sk taktiež ukázali, že záujem o obedy v posledných rokoch stabilne rastie. Kým v roku 2021 sa takto stravovalo približne 728-tisíc ľudí, v roku 2024 ich bolo už vyše 814-tisíc.

Najvýraznejší nárast zaznamenali základné školy. Počet detí sa v tejto skupine zvýšil z približne 351-tisíc na viac než 407-tisíc. Stúpala však aj počet dospelých, najmä učiteľov, čo naznačuje, že jedálne čoraz častejšie fungujú aj ako zamestnanecký benefit.

Tento trend však nebol sprevádzaný zvýšeným počtom obsluhujúceho personálu. Podľa spomínaného portálu pracovalo v segmente v roku 2024 približne 19,2 tisíce nepedagogických zamestnancov, čo je zhruba rovnaký počet ako v predchádzajúcich rokoch.

V praxi to teda znamená vyššiu záťaž, pričom jeden pracovník obslúžil denne priemerne viac než 42 osôb.

[\[Späť na obsah\]](#)